

ANALÝZA POJIŠTĚNÍ ZÁRUKY PRO PŘÍPAD ÚPADKU CESTOVNÍ KANCELÁŘE NA ČESKÉM TRHU A KOMPARACE S DALŠÍMI ZPŮSOBY JIŠTĚNÍ POUŽÍVANÝMI VE VELKÉ BRITÁNII

I. Vajčnerová, K. Ryglová

Došlo: 30. června 2005

Abstract

VAJČNEROVÁ, I., RYGLOVÁ, K.: *The analysis of insurance in case of travel agency insolvency on the Czech market and the comparison with other kinds of bonding in the Great Britain*. Acta univ. agric. et silvic. Mendel. Brun., 2005, LIII, No. 6, pp. 263–270

This article is focused on the topic of customer protection. The protection covers insolvency of travel agency and comes out from the Council Directive 90/314/EEC. In the Czech Republic this Council directive is implemented into Czech law through the Act No. 159/1999 Coll. on Conducting Business in Some Areas of the Tourism Sector. Unfortunately, the act is considered to be not up to date therefore novelization is being prepared. The article describes insurance as the one and only customer protection in the Czech Republic. Simultaneously, there are set other possibilities of customer guarantee in case of travel agency bankrupt which are successfully used in other European countries. One part of the article is dedicated to detail analysis of this problem in Great Britain. The result of provided analyses and research – proposal of guarantee model through insurance section which would be a part of Association of Travel Agencies and Tour operators. The goal of the model is to clear away present weaknesses in this field.

tourism, insurance, insolvency, bonding

Cestovní ruch je oblast stále se rozvíjející a cestování se stalo součástí životního stylu českých občanů. Organizováním a zprostředkováním služeb cestovního ruchu se u nás v současné době zabývá přes 700 podnikatelských subjektů, respektive cestovních kanceláří. Poskytování těchto služeb formou přípravy realizace zájezdů souvisí se zálohováním, případně celou úhradou služeb v zahraničí poměrně dlouhou dobu dopředu před jejich spotřebou, z čehož vyplývají určitá specifika typická pro tento druh podnikání. Legislativně je třeba ošetřit jak finanční prostředky klientů cestovních kanceláří, tak případné zabezpečení již zakoupených služeb v případě insolventnosti

cestovní kanceláře. Země Evropské unie vycházejí ze Směrnice Evropské unie č. 90/314/EHS z roku 1990, o souborných službách pro cestování, pobyty a zájezdy, která je implementována do národních zákonů jednotlivých zemí. Podle Směrnice musí podnikatel předložit dostatečné důkazy o záruce pro navrácení přeplatků a pro repatriaci zákazníka v případě své platební neschopnosti.

V České republice je prostředkem k dosažení ochrany spotřebitele v této oblasti pojištění záruky pro případ úpadku cestovní kanceláře. Uzavřít zákonem stanovené pojištění je jednou z povinností cestovní kanceláře v souvislosti s prodejem zájezdu; ces-

tovní agentury tuto povinnost nemají. Ochrana účastníků zájezdů je zakotvena v zákoně č. 159/1999 Sb., o některých podmínkách podnikání v cestovním ruchu. Tato práce je zaměřena na analýzu současného stavu nabídky pojištění proti úpadku, protože jištění není zcela vyhovující a vláda stále pracuje na návrhu novely zákona. Na základě fungujících příkladů ochrany klientů v některých zemích Evropské unie je zde navrženo řešení, které se zdá vhodné pro české prostředí.

Pojištění záruky pro případ úpadku cestovní kanceláře je produkt poměrně nový, který začal být nabízen pojišťovnami po přijetí zákona č. 159/1999 Sb., o některých podmínkách podnikání v cestovním ruchu, začátkem roku 2001. Povinnost pojištění je v současné době jediný přípustný způsob ochrany spotřebitele pro případ úpadku cestovní kanceláře.

Podle § 6 zákona č. 159/1999 Sb., o některých podmínkách podnikání v cestovním ruchu, *je cestovní kancelář povinna sjednat pojištění, na základě něhož vzniká zákazníkovi pojištěnému cestovní kanceláři právo na plnění v případech, kdy cestovní kancelář z důvodu svého úpadku:*

- a) neposkytne zákazníkovi dopravu z místa pobytu v zahraničí do České republiky, pokud je tato doprava součástí zájezdu,
- b) nevrátí zákazníkovi zaplacenou zálohu nebo cenu zájezdu v případě, že se zájezd neuskutečnil, nebo
- c) nevrátí zákazníkovi rozdíl mezi zaplacenou cenou zájezdu a cenou částečně poskytnutého zájezdu v případě, že se zájezd uskutečnil pouze zčásti.

Podle § 8 čl. 2 je cestovní kancelář povinna sjednat pojištění v rozsahu § 6 na pojistnou částku minimálně 30 % ročních plánovaných tržeb z prodeje zájezdů nebo v případě, že tyto tržby mají být nižší než tržby v předchozím roce, na pojistnou částku minimálně 30 % těchto tržeb v předchozím roce. Dále podle čl. 5 všeobecné pojistné podmínky stanoví, jakou částkou se cestovní kancelář podílí na pojistné události, způsob její úhrady pojišťovně a zúčtování vůči cestovní kanceláři, bližší podmínky jejího použití a případy, kdy je pojišťovna povinna nepoužitou částku cestovní kanceláři vrátit. Výše částky, kterou se cestovní kancelář podílí na plnění z pojistné události, nesmí být nižší než 2 % ročních plánovaných tržeb z prodeje zájezdů. Všeobecné pojistné podmínky mohou omezit případy a výši pojistného plnění pouze v rozsahu, v jakém jsou omezeny povinnosti cestovní kanceláře vůči zákazníkovi zvláštním právním předpisem.

Zákon stanoví minimální pojistnou částku a minimální podíl, kterým se cestovní kancelář podílí na plnění v případě pojistné události. Výše pojistného je sjednávána v rámci pojistných podmínek individu-

álně, na základě různých hodnotících kritérií jednotlivých pojišťoven. V roce 2005 nabízí pojištění záruky pro případ úpadku cestovní kanceláře pět pojišťoven v České republice a Union poist'ovňa, a. s. na Slovensku, u které se mohou české cestovní kanceláře také pojistit. Jsou to:

1. Generali Pojišťovna
2. Česká pojišťovna
3. Česká podnikatelská pojišťovna
4. UNIQA pojišťovna
5. Kooperativa pojišťovna
6. Union poist'ovňa, a. s.

MATERIÁL A METODIKA

Na základě průzkumu, který byl proveden v červnu 2005 s výše uvedenými šesti pojišťovnami, byly metodou hloubkového rozhovoru, vedeného s odborníky zabývajícími se tímto typem pojištění, vyhodnoceny nejdůležitější faktory rozhodující při stanovení pojistné sazby a výše spoluúčasti pro jednotlivé cestovní kanceláře. Dále byly metodou dotazníkového šetření zjištěny odpovědi na následující otázky:

1. V jakém rozmezí se pohybuje sazba ročního pojistného pro cestovní kanceláře s ročním obrátem z prodeje zájezdů:

1) do 20 mil.	%
2) 20–50 mil.	%
3) 50–100 mil.	%
4) nad 100 mil.	%

2. Jak vysoká je průměrná spoluúčast CK na tomto pojištění:

5) do 20 mil.	%
6) 20–50 mil.	%
7) 50–100 mil.	%
8) nad 100 mil.	%

3. Poskytuje vaše pojišťovna úrok z nepoužité částky spoluúčasti a v jaké výši?

..... (ANO ve výši/NE).

Na základě analýzy zjištěných informací byl sestaven přehled podmínek a nejdůležitějších faktorů rozhodujících pro určení výše pojistných sazeb a spoluúčasti na pojistné události u zkoumaných pojišťoven. Z informací dostupných převážně na internetu byl zpracován přehled možných způsobů jištění proti úpadku cestovní kanceláře ve Velké Británii. V další části článku jsou použity sekundární údaje, které byly získány z výsledků průzkumu britských cestovních kanceláří a agentur, přesněji cestovních organizátorů a agentů zaměřených na způsob jejich povinného po-

jištění v souvislosti s ochranou spotřebitelů. Průzkum byl proveden v dubnu 2003 formou e-mailového dotazování. Odpovědi poskytlo 33 dotázaných subjektů. Porovnání získaných informací bylo využito ke stanovení závěrů a návrhu nového způsobu pojištění prostřednictvím nově vzniklé sekce při Asociaci cestovních kanceláří a agentur.

VÝSLEDKY A DISKUSE

Na základě výsledků hloubkových rozhovorů s odborníky na pojištění cestovních kanceláří z Generali Pojišťovny, České pojišťovny, České podnikatelské pojišťovny, Kooperativy pojišťovny, Union poist'ovny, a. s. (Uniqa pojišťovna informace neposkytla) byly určeny faktory, které hrají rozhodující roli při stanovení pojistné sazby a výše spoluúčasti pro jednotlivé cestovní kanceláře. Těmito faktory jsou:

- výsledek finanční analýzy cestovní kanceláře,
- velikost cestovní kanceláře dle obrátu,
- dosavadní zkušenosti s danou cestovní kanceláří,
- doba jejího působení na trhu,

- velikost spoluúčasti.

Pro některé pojišťovny je rozhodujícím faktorem výsledek kvalitativního hodnocení cestovní kanceláře, který ovlivňuje soustavu individuálních slev a přírůžek. V konečné fázi mohou tedy být pojištěny dvě stejně velké cestovní kanceláře se shodnou výší spoluúčasti, ale s rozdílnou pojistnou sazbou. Jednotlivé pojišťovny se také liší v základu, ze kterého pojistné sazby a spoluúčast stanovují. Základem může být výše pojistné částky (PČ), jejíž minimální hranice je stanovena zákonem (30 % ročních plánovaných tržeb z prodeje zájezdů) nebo objem celkového obrátu z prodeje zájezdů, resp. celkových tržeb za tour operátorskou činnost (potom jsou sazby nižší). Na základě provedeného průzkumu byla sestavena následující tabulka poskytující přehled o aktuálních sazbách ročního pojistného, výše spoluúčasti cestovních kanceláří a úročení této částky. Pokud není uvedeno jinak, jsou tyto částky uvedeny v relativních hodnotách vztahených k celkovému obrátu z prodeje zájezdů.

I: Pojištění záruky pro případ úpadku u jednotlivých pojišťoven

Obrat CK v mil. Kč	Generali Pojišťovna			Česká pojišťovna		
	Roční pojistné %	Spoluúčast %	Úrok %	Roční pojistné %	Spoluúčast %	Úrok %
do 20	0,5–3	2	PRIBID ČNB	4,4 % z PČ	3	PRIBID ČNB
20– 50	0,5–3	2	PRIBID ČNB	4 % z PČ	2	PRIBID ČNB
50–100	0,5–3	2	PRIBID ČNB	3,8 % z PČ	2	PRIBID ČNB
nad 100	0,5–3	2	PRIBID ČNB	2,5 % z PČ	2,5	PRIBID ČNB
Obrat CK v mil. Kč	Česká podnikatelská pojišťovna			UNIQA pojišťovna		
	Roční pojistné %	Spoluúčast %	Úrok %	Roční pojistné %	Spoluúčast %	Úrok %
do 20	1,5–4	3,79	PRIBID ČNB	-	-	-
20– 50	do 1,4	4	PRIBID ČNB	-	-	-
50–100	indiv.	4	PRIBID ČNB	-	-	-
nad 100	indiv.	4	PRIBID ČNB	-	-	-
Obrat CK v mil. Kč	Kooperativa pojišťovna			Union poist'ovna, a. s.		
	Roční pojistné %	Spoluúčast %	Úrok %	Roční pojistné %	Spoluúčast %	Úrok %
do 20	*	*	*	indiv.	2	indiv.
20– 50	*	*	*	indiv.	2	indiv.
50–100	*	*	*	indiv.	2	indiv.
nad 100	*	*	*	indiv.	2	indiv.

PČ pojistná částka ve výši 30 % z obrátu

* v roce 2005 pojištěny pouze 2 CK, ostatní smlouvy postoupeny České podnikatelské pojišťovně

- údaje nejsou k dispozici

Slovenská Union poisťovňa, a. s. nestanovuje pojistnou sazbu procenty z ročního obrátu cestovní kanceláře, ale sazba je stanovena na osobu a den v závislosti na druhu dopravy, rizikovitosti klienta, výše pojistné částky a výše dohodnuté spoluúčasti. Sazby pojistného se pohybují v rozmezí 12–16 Kč na den u letecké dopravy a 8–11 Kč u pozemní dopravy. Při jejich stanovení se hodnotí:

1. druh dopravy,
2. u letecké dopravy: zda jde o let charterový nebo let na pravidelné lince,
3. způsob kontrahování ubytovacích kapacit, tj. allotman nebo nákup na garanci,
4. rizikovitost destinace,
5. ekonomická situace CK,
6. doba působení CK na trhu.

Spoluúčast ve výši 2 % z obrátu aplikuje Union poisťovňa, a. s. pro české cestovní kanceláře s běžnou rizikovitostí a to pouze v období nejvyššího rizika, zpravidla od dubna do září. Úročení vázaných peněžních prostředků je stanoveno na základě společné dohody mezi klientem, tj. cestovní kanceláří, Union poisťovnou, a. s. a Českou obchodní bankou, a. s., ve které je stanoven způsob úročení vkladu a jeho výplaty v závislosti na délce a vázanosti vkladu. Pro slovenské cestovní kanceláře není spoluúčast zákonem stanovena, proto ji tato pojišťovna nevyžaduje.

Na základě provedené analýzy je patrné, že jednotlivé pojišťovny mají ke svým klientům individuální přístup, a přestože sazby uvedené v tabulce jako roční pojistné nejsou shodné, nelze jednoznačně označit, která pojišťovna má sazby nejvýhodnější. Co se týká výše spoluúčasti, nejnížší částku požaduje Generali Pojišťovna a Union poisťovňa, a. s. Je však třeba opět zdůraznit, že na základě hloubkových rozhovorů s pracovníky jednotlivých pojišťoven bylo zjištěno, že výše pojistného a výše spoluúčasti na pojištění se vzájemně ovlivňují a nelze je tedy hodnotit odděleně. Kritéria rozhodující o výši pojistných sazeb jsou u všech českých pojišťoven obdobná, pouze slovenská Union poisťovňa, a. s. stanovuje pojistnou sazbu na osobu a den s ohledem na typ konkrétního zájezdu. Také finanční prostředky vázané u jiných pojišťoven celoročně se u této pojišťovny skládají pouze na rizikové období. Slovenská Union poisťovňa, a. s. nabízí tedy proti českým pojišťovnám výhodnější podmínky z hlediska skládané jistiny. Výše pojistného je opět velmi individuální a údaje nejsou srovnatelné.

V jednotlivých zemích je Směrnice Evropské unie č. 90/314/EHS z roku 1990, o souborných službách pro cestování, pobyty a zájezdy implementována do národních zákonů individuálním způsobem. V následující části jsou uvedeny některé z využitých možností.

V Německu si mohou cestovní kanceláře zvolit pojištění pro případ platební neschopnosti u některé z pojišťoven nebo mohou využít bankovní garanci.

V Belgii mají cestovní kanceláře povinnost přispívat do garančního fondu ve výši závislé na objemu dosažených tržeb. Zde je garanční fond neziskovou organizací a z jeho prostředků se financují ztráty klientů způsobené úpadkem cestovní kanceláře.

Ve Francii je povinností každé cestovní kanceláře složit bankovní záruku a mimo to přispívat do garančního fondu.

V Rakousku musí cestovní kanceláře skládat bankovní garance a k tomu si ještě platit pojištění.

Garanční fond spravovaný vládou funguje v Dánsku a příspěvky do něj platí mimo cestovní kanceláře i jejich klienti.

V Irsku si cestovní kanceláře volí mezi pojištěním a garančním fondem, do kterého musí také přispívat klienti cestovních kanceláří pevně stanovenou částkou.

Podrobné informace o možnostech jistění ve Velké Británii jsou uvedeny v následující části.

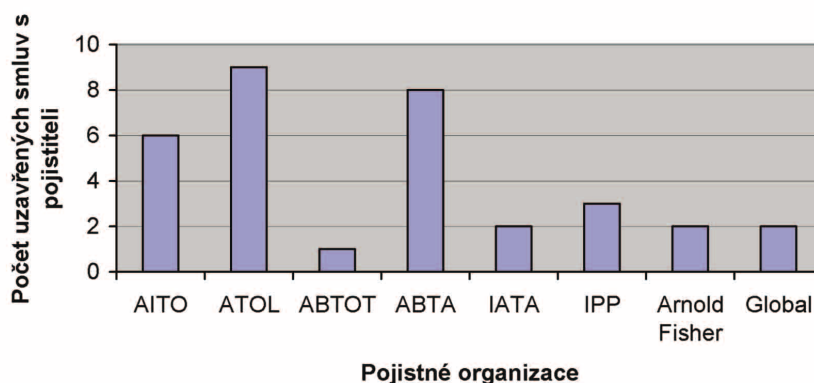
Britský zákon č. 3288 The Package Travel, Package Holidays and Package Tours Regulations umožňuje tři metody poskytující důkaz o zabezpečení refundace a repatriace v případě insolvence:

- 1) Jištění přes sdružení: oprávnění sjednávat pojištění má sedm sdružení, konkrétně Association of British Travel Agents (ABTA), International Air Transport Association (IATA), Association of Independent Tour Operators (AITO), Bonded Coach Holiday Scheme (BCH), Association of Bonded Travel Organisations Trust (ABTOT), Incentive Travel and Meetings Association (ITMA) a Air Tour Operators Licence (ATOL). Aby pojištění mohlo být s cestovním agentem či organizátorem sjednáno, musí být podnikatelský subjekt členem alespoň v jednom z uvedených sdružení. Výjimku tvoří licence ATOL, kterou podle zákona o civilním letectví musí mít uzavřenou každý podnikatelský subjekt, který prodává zájezd zahrnující leteckou dopravu. Každá cestovní firma musí podle zákona vydat platnou letenku, jakmile zákazník zaplatí nebo je-li letenka pouze rezervována, je automaticky pod ochranou ATOLu. Pokud si klient rezervuje let telefonicky nebo poštou a nedostane letenku přímo nebo během 24 hodin, musí mu být alespoň zaslán potvrzovací dokument o ochraně ATOLu. ATOL ovšem neochrání zákazníky ve třech případech. Pokud si zaplatí letenku přímo u letecké společnosti nebo zakoupí-li si letenku u cestovní firmy, která má zajištěnou ochranu u sdružení IATA (International Air Transport Association). Třetí případ, kdy se na spotřebitele nevztahuje ochrana ATOLu, nastává ve chvíli, kdy zákazník je mimo území Velké Británie. Pokud cestovní firmy prodávají v rámci zájezdu i ostatní služby, musí

se stát členem i jiného sdružení, aby tak splnily zákonem stanovené předpisy

- 2) Pojištění u pojišťoven: tato forma stejně jako v České republice zahrnuje pojištění za každého klienta individuálně u pojišťovny, která takový produkt ve svých službách nabízí.
- 3) Uložení peněz u správce: agentury a organizátoři si mohou uložit peníze u správce, kterým podle zákona může být jakýkoli subjekt, s výjimkou právě subjektu, který si tuto formu jištění vybral. Podmínkou je uschovat veškeré peníze, které zákazník zaplatil a jeho zájezd ještě neproběhl. Organizátor zájezdu má tedy veškeré prostředky mimo jeho dosah až do doby ukončení zájezdu, může však požádat správce o vydání části peněžních prostředků v případě, že tyto prostředky budou bezprostředně použity k účelu zabezpečení zájezdu, např. platba zálohy na dopravu apod. Pokud správce prokáže, že organizátor použil peníze k jinému účelu, dopouští se tak trestného činu.

K provozování činnosti cestovních agentů a cestovních organizátorů je ve Velké Británii nutno požádat o licenci, která je obdobná jako koncese v České republice. Licenci vydává odbor cestovního ruchu na Ministerstvu dopravy, energie a komunikace. Mimo vstupní formulář je nutné dodat podnikatelský záměr, bankovní výpisy a nabídkové listy s podmínkami rezervací. Jednou z hlavních podmínek udělení koncese v České republice je předložení pojistné smlouvy proti úpadku, ve Velké Británii tomu tak není. Samotnou žádost může předložit bez sjednaného jištění, dále následuje proces rozhodování na odboru cestovního ruchu. Je-li žádost kladně vyřízena, je organizátor či agent vyzván sjednat si pojištění proti úpadku a na základě dodání smlouvy o pojištění získává organizátor či agent licenci. Licence se od sebe liší, zejména ve výši ročních poplatků. Pokud je nějaký subjekt jak organizátorem, tak i agentem, musí si zřídit obě tyto licence.

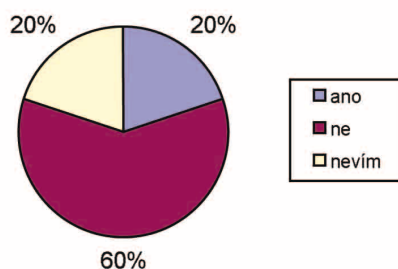

1: Rozdělení četnosti pojišťovny dle počtu cestovních agentů ve Velké Británii

Graf č. 1 zobrazuje četnost metod, které používají subjekty k jištění proti úpadku. Bylo osloveno 50 subjektů poskytujících služby v oblasti cestovního ruchu, přičemž v grafu jsou uvedeny odpovědi 33 subjektů, které poskytly požadované informace. V grafu není uveden žádný zástupce poslední metody správcovství. Podle provedeného průzkumu není tato metoda dostatečně důvěryhodná v očích veřejnosti a organizátorům brání používat finanční prostředky, které jsou uloženy na kontě správce. Nejvyužívanější metodou je jištění prostřednictvím sdružení, kterou uvedlo téměř 80 % pojištěnců. Jako důvod organizátoři uvedli zákonnou povinnost, důvěryhodnost zákazníků k tomuto způsobu jištění a fakt, že vyžaduje pouze minimální

výši depozitu (neváže zbytečně využitelné finanční prostředky). Sdružení nabízejí individuální smlouvy na základě finanční situace organizací. Poslední tři sloupce zobrazují pojišťovny International Passenger Protection (IPP), Arnold Fisher a Global. Pouze 20 % organizátorů si vybírá pojištění kvůli nižším nákladům na pojistku. Z toho vyplývá, že pro většinu podnikatelů ve Velké Británii je podstatný názor veřejnosti, kterým se při svém výběru pojišťovny orientují. Platnost těchto zjištění potvrzují i názory odborníků a průzkumy veřejnosti publikované v odborném tisku.

Odpovědi na otázku, zda si podnikatelé vybírají pojišťovnu podle minimálně vynaložených nákladů, jsou uvedeny v grafu č. 2.

2: Výběr pojistitelů dle minimálních nákladů na pojištění

ZÁVĚR

Způsob pojištění proti úpadku cestovní kanceláře využívaný v České republice, jako zatím jediný přípustný způsob jištění, nelze označit za plně vyhovující. Smlouvy mezi cestovní kanceláří a pojišťovnou jsou uzavírány na období jednoho roku, a protože zákon stanoví povinnost pojištění pouze pro cestovní kanceláře, přičemž nabídka tohoto druhu pojištění je u všech pojišťoven na bázi dobrovolnosti, dochází k převisu poptávky ze strany cestovních kanceláří. Začátkem každého roku nastává situace, kdy pojišťovny s mnoha cestovními kanceláři novou smlouvu neuzavřou nebo ji uzavřou za nevýhodných podmínek. Cestovní kanceláře začínají prodávat své zájezdy na letní sezonu již od ledna a to je mnohdy období, kdy ještě nemají podepsanou pojistnou smlouvu. Klient cestovní kanceláře tak není ochráněn pro případ úpadku cestovní kanceláře a zákon tedy v tomto případě zcela neplní svoji hlavní funkci. Dalším problémem je skutečnost, že pojišťovna vypoví pojistnou smlouvu v průběhu roku. Předávání informací je dle stávajícího zákona natolik složité, že klient již nepojištěné cestovní kanceláře není schopen tuto informaci včas dostat. Určitým způsobem řešení, jehož návrh vychází z analýzy situace na českém a britském trhu a znalosti přípustných forem jištění proti insolventnosti cestovních kanceláří, je uzavření pojistné smlouvy mezi cestovní kanceláří a pojišťovnou za asistence tzv. pojišťovací komise, která by fungovala při určitém sdružení cestovních kanceláří. Navrhovaný model zohledňuje rozdíly českého a britského tržního prostředí v oblasti cestovního ruchu a také negativní zkušenosti s krátce působícím garančním fondem, který díky nekorektnímu jednání některých zúčastněných cestovních kanceláří vytvořil pro podobné formy jištění prostředí nedůvěry. Model předpokládá vytvoření jednotné Asociace cestovních kanceláří a agentur (ACKA) spojením stávající Asociace českých cestovních kanceláří a agentur

(AČCKA) a Asociace cestovních kanceláří (ACK). V rámci této asociace by byla vytvořena pojišťovací sekce neboli komise, která by zajišťovala služby související s pojištěním proti úpadku pro cestovní kanceláře, pojišťovny a jejich klienty. Sekce by zajišťovala následující služby:

- působí jako spojující článek mezi cestovními kanceláři a pojišťovnami,
- působí jako spojující článek mezi pojišťovnami a klienty cestovních kanceláří,
- provádí nezávislou kontrolu činnosti cestovních kanceláří přípustnými mechanismy a zprostředkovává informace pro pojišťovny,
- sjednávání výhodnějších pojišťovacích podmínek pro členské CK, záruka za cestovní kancelář,
- poskytuje nezávislé informace pro klienty o pojištění CK,
- klientský servis při likvidaci pojistných událostí, komunikace s pojišťovnou,
- záruka značky pro členské CK.

V současné době připravuje vláda již několikrát opakovaný návrh novely Zákona č. 159/1999 Sb., o některých podmínkách podnikání v cestovním ruchu, který v současné fázi připouští mimo pojištění proti úpadku cestovní kanceláře i možnost ochrany klientů formou bankovní záruky a také uznává záruky o zajištění zájezdů vyplývající z právních řádů členských států EU nebo jiných států tvořících Evropský hospodářský prostor. Informace o implemetaci Směrnice Evropské unie č. 90/314/EHS z roku 1990, o souborných službách pro cestování, pobyty a zájezdy do legislativy ve Velké Británii a jiných členských státech Evropské unie mohou být využity při tvorbě novely zákona č. 159/1999 Sb., o některých podmínkách podnikání v cestovním ruchu, na které se již dlouhou dobu pracuje.

SOUHRN

Příspěvek je zaměřen na problematiku ochrany spotřebitele v případě úpadku cestovní kanceláře, která vychází ze směrnice Evropské unie č. 90/314/EHS z roku 1990, o souborných službách pro cestování, pobyty a zájezdy. V České republice je tato směrnice implementována do národní legislativy prostřednictvím zákona č. 159/1999 Sb., o některých podmínkách podnikání v cestovním ruchu, přičemž tento zákon neplní zcela svoji funkci a je připravována jeho novelizace. V příspěvku jsou analyzovány možnosti pojištění jako jediného způsobu zabezpečení ochrany spotřebitele v České republice. Zároveň jsou uvedeny jiné způsoby jištění v případě úpadku cestovní kanceláře, které jsou úspěšně využívány v některých zemích Evropské unie, podrobně je rozebrána situace ve Velké Británii. Na základě provedené analýzy je navržen model pojištění prostřednictvím pojišťovací sekce, která by vznikla při Asociaci cestovních kanceláří a agentur. Cílem navrženého modelu je odstranit stávající nedostatky v této oblasti.

cestovní ruch, pojištění, nesolventnost, jištění

Výsledky uvedené v příspěvku jsou součástí projektu č. 402/04/2112 „Změny chování obchodní sféry vyvolané transformací ekonomiky a novými spotřebitelskými trendy“ realizovaného za finanční podpory ze státních prostředků prostřednictvím Grantové agentury České republiky.

LITERATURA

- HORNER, S., SWARBROOKE, J.: Cestovní ruch, ubytování a stravování, využití volného času. Praha: Grada Publishing, a. s., 2003. 486 s. ISBN 80-247-0202-9.
- KOBOSILOVÁ, K.: Legislativní úprava podnikání v cestovním ruchu v České republice a Velké Británii, bakalářská práce, MZLU v Brně, 2003
- MIDDLETON, V., CLARKE, J.: Marketing in Travel and Tourism. 3. vyd. Oxford: Butterworth-Heinemann 2001. 22 487 s. ISBN 0-7506-4471-0
- MIDDLETON, V., HAWKINS, R.: Sustainable Tourism: A Marketing Perspective. 1. vyd. Oxford: Butterworth-Heinemann 2002. 14 266 s. ISBN 0-7506-2385-3
- ORIEŠKA, J.: Implementácia legislatívy Európskej únie v praxi cestovných kancelárií na Slovensku Acta oeconomica N 11. Ekonomická fakulta Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici. Banská Bystrica 2002. 117 s. ISBN 80-8055-596-6
- STOJAROVÁ, S., VAJČNEROVÁ, I.: Zhodnocení ročního působení zákona o cestovním ruchu na základě analýzy odvětví cestovního ruchu In Acta Universitatis Agriculturae et Silviculturae Mendelianae Brunensis, L, 2002, 6, MZLU v Brně, s. 123–130, ISSN 1211-8516
- VAUGHAN, E. J., VAUGHAN, T. M.: Essentials of Insurance. New York: John Wiley & Sons, Inc., 1995, 521 s. ISBN 0-471-10758-1
- VÁVROVÁ, E., DOLOŽILKOVÁ, M., STUHLÍK, R.: Pojišťovnictví. Vybrané kapitoly pro základní kurs. 1. vyd. Brno: MZLU v Brně, 2000, 86 s. ISBN 80-7157-487-2
- Association of British Travel Agents /www.abta.com/
- COT Business, Communication On-line Travel - ročník 2004, 2005
- Council Directive 90/314/EEC of 13 June 1990 on package travel, package holidays and package tours
- Komentář k zákonu č. 159/1999 Sb., o některých podmínkách podnikání v oblasti cestovního ruchu, <http://www.mmr.cz/>
- Konzultační dokument – cestovní ruch v ČR, sektorová část RDP, <http://www.mmr.cz/>
- Licensing Regulations 1996, The Adventure Activities Licensing Regulations
- Licensing Regulations 1972, The Civil Aviation Regulations
- Materiály cestovních agentur a kanceláří, Asociace českých cestovních kanceláří a agentur, Asociace cestovních kanceláří České republiky
- Materiály Generali Pojišťovna, Česká pojišťovna, Česká podnikatelská pojišťovna, UNIQA pojišťovna, Kooperativa pojišťovna, Union poist'ovňa, a. s.
- Pokyny pro vznikající cestovní kanceláře, <http://www.mmr.cz/>
- Statutory Instrument 1992 No. 3288 The package travel, package holidays and package tours regulations 1992
- Vydávané doklady o pojištění dle zákona č. 159/1999 Sb. určené zákazníkům cestovních kanceláří, <http://www.mmr.cz/>
- Zákon č. 363/1999 Sb., o pojišťovnictví

Zákon č. 159/1999 Sb., o některých podmínkách podnikání v oblasti cestovního ruchu

Zákon ze dne 2004, kterým se mění zákon č. 159/1999 Sb., o některých podmínkách podnikání v oblasti cestovního ruchu a o změně zákona č. 40/1964

Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů, a zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony

Adresa

Ing. Ida Vajčnerová, Ing. Kateřina Ryglová, Ph.D., Ústav marketingu a obchodu, Mendelova zemědělská a lesnická univerzita v Brně, Zemědělská 1, 613 00 Brno, Česká republika